

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Cum Clerici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

sunt, neque Coadiutor Prælato dari potest cum succedendi potestate, nisi ex plenitudine potestatis papalis.

NOTANDUM Vn. Pactum de succedendo in Ecclesiasticis beneficijs reprobatur, vti etiam constat ex c. ex transmissa, 7. de filijs Presbyter. c. 2. de concess. præb. & in c. Apostolica, 7. causa 8. quæst. 1. quibus habetur, quòd Ecclesiæ, & beneficia ecclesiastica nõ per successionem veluti hæreditariam, sed per canonicam electionem, aut institutionem obtineri possint; & quidem non antè, quàm ea vacent. Quamobrem & promissines de beneficio nondum vacante prohibita sunt, c. 3. de concess. præbendæ: Neque Coadiutor Prælato dari potest, cum succedendi potestate, vti tradit Trident. Concil. sess. 25. c. 7. de reform. & dixi de hoc in qq. disput. de elect. c. 4. q. 30. Excipitur verò plenitudo potestatis papalis; per quam talia fieri possunt, sicuti ex communi Imola monet in hoc c.

CAPITVLVM VI.

Cum Clerici.

PARAPHRASIS.

Decedentibus Rectoribus quarundam Ecclesiarum, ex quibus pensio annua Collatori, v. g. Episcopo, solui consueverat, Clerici promittebant maiorem pensionem se soluturos, si instituantur. Hoc intellectu mandat Alexander III. Archiepiscopo Cantuariensi, vt talia impostero fieri prohibeat; qui autem contra prohibitionem, per detestabile eiusmodi simoniae vitium instituti fuerint, appellatione remota, ab Ecclesiis remoueat, atque ecclesiastica seueritate puniat.

SUMMARIUM.

1. *Simoniacum pactum est, si quis promittat pensionem annuam, vel augmentum pensionis antiquæ, si in beneficio instituat.*

2. *Ob rationabilem tamen causam potest Episcopus cum consensu Capituli pensionem vacantis beneficij augere, sed ante eius collationem.*

3. *Potest & monasterium, si in parochia v. g. sibi incorporata faciat inuestiri Vicarium, reseruata sibi pensione, auctio verò stabiliter & constanter redditibus parochialibus, eandem augere; modo augmentum illorum non proueniat ex industria Vicarij.*

NOTANDUM Vn. Simoniacum pactum est, si quis promittat pensionem annuam, aut augmentum pensionis antiquæ se soluturum, si in beneficio instituat; Quia promittitur aliquod temporale pro spirituali, vti etiam constat ex c. vn. in fine. Vt ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

Pro pleniore intellectu aduerte, quòd interdum Ecclesiis, alijsue beneficijs pensiones impostæ sint, seu Papæ auctoritate ad subleuandam inopiam mensæ Episcopalis, vel auctoritate Episcopi, cum Capitali consensu, ad subleuandam inopiam fabricæ Ecclesiæ Cathedralis, aut soluenda debita Episcopatûs, vti docui lib. 4. tr. 2. c. 18. q. 3. n. 4. Dicitur itaque in hoc c. si quispiam in tali beneficio instituendus promittat maiorem pensionem, quàm antè consueverat, se soluturum, vt institutionem facilius consequatur, pensionem fore simoniacam. Cæterum ob causam rationabilem necessitatis quandoque non prohibetur Episcopus cum Capitali consensu pensionem beneficij vacantis augere, si videl. maiores nunc quàm antea prouentus ex beneficio proueniant. Sed debet hæc auctio, & omnis impositio pensionis fieri ante beneficij collationem; quia si in ipsa collatione fiat, periculum est prauitatis simoniacæ, quando pensionis solutio in modum Collatoris directè, vel indirectè cedit, vti dixi in cit. c. 18. n. 5.

QVÆRIT hic Abbas Panormit. Si Monasterium v. g. in parochia sibi incorporata faciat inuestiri Vicarium, reseruata sibi pensione annua, secundum reddituum facultatem, vtrum

utrum auctis redditibus parochialibus pensio augenda sit. Et respondet affirmatiue, sicuti & vice versa, diminutis redditibus, pensioem diminui æquum est. Id verò intelligi debet primò, si auctio & diminutio reddituum notabilis sit, & non vno tantum, sed pluribus annis durans. Secundò, Si maior reddituum prouentus ex industria Vicarij seu beneficiati proueniat, pensio augenda non est, ne ipsi diligentia sua damnosa sit iuxta l. vt. C. de alluionibus, & notat hinc Gl. ver. pensiones, & in simili dixi lib. 3. tr. 4. c. 22. q. 5.

De pœnis, quibus collatio beneficii facta per simoniam obnoxia est, vide quæ dixi lib. 4. tr. 10. c. vt. §. 7.

CAPITVLVM VII.

Plerique.

PARAPHRASIS.

Clerici tum regulares, tum seculares, domos suas locabant, aut feuda concedebant, pacto in præiudicium Ecclesiarum parochialium appposito, vt conductores, aut feudatarij decimas ipsis soluerent, vel sepulturam apud eos eligerent. Tale pactum Innoc. III. irritum esse decernit, præcipiens, vt quidquid occasione eius perceptum fuit, Ecclesiæ parochiali reddatur.

SUMMARIUM.

1. Non tenet pactum cedens in alterius non consentientis præiudicium.
2. Prohibitum & irritum est pactum, vt quis extra suam parochiam in ecclesia regulari, vel seculari sepeliri debeat.

NOTANDVM I. Non valet pactum, quatenus in alterius non consentientis præiudicium cedit. Idque maximè verum est, si pactum priuatorum iuri publico Ecclesiæ repugnet, vt hic, & consentit c. si diligenti, 12. de foro compet. & l. inter, 42. ff. de pactis.

His adde, si decimæ ex tali pacto Clericis traditæ sint, quòd Parochus, cui decimæ debentur, agere possit vel contra Parochianos actione personali ex canone, vel contra Clericos decimarum possessores actione veluti reali, vt colligitur ex c. pastoralis, 28. de decimis, & c. Si quis laicus, 42. causa 16. q. 1. iuncta Gl. ver. inde abstrahere, & tradit Gl. in c. in aliquibus, 32. de decimis, vbi ait; *Pactum non nocet Ecclesiæ, quin à quolibet possessore possit petere decimas.* Vide quæ dixi lib. 4. tr. 6. c. 2. n. 4.

NOTANDVM II. Prohibitum atque irritum est pactum, vt quispiam fidelium extra parochiam suam in Ecclesia regulari, vel seculari sepeliri debeat, vt etiam habetur in c. 1. de sepult. in 6. & Clem. Cupientes, §. sanè, de pœnis. Licet enim quisque sepulturam in alia, quàm parochiali sua Ecclesia, eligere possit, c. 1. de sepulturis, non tamen promissione, seu fide data ad id astringi debet, vt Abb. hinc monet not. 2. & videri possunt quæ dixi lib. 3. tr. 5. c. vt. q. 2. & 3.

CAPITVLVM VLT.

Pactiones.

PARAPHRASIS.

Irritæ sunt pactiones, quæ fiunt pro spiritualibus obtinendæ: quandoquidem etiam secundum leges ciuiles, pactum turpe, aut rei turpis, seu impossibile de iure, aut de facto, obligationem nullam parit.

SUMMARIUM.

1. Turpe, simoniacum, & irritum est pactum pro obtinenda re spirituali. intellige, si vicissim detur res temporalis, vel spiritualis, cui temporale annexum est.
2. Promissio turpis, seu de re turpi, nullam obligationem parit.

NOTANDVM I. Turpe, simoniacum, & irritum est pactum pro obtinenda re spirituali, quod intellige, si vicissim detur res temporalis, aut spiritualis, cui temporale annexum est. Sin verò pro re merè spirituali

Ccccc 2

pro-